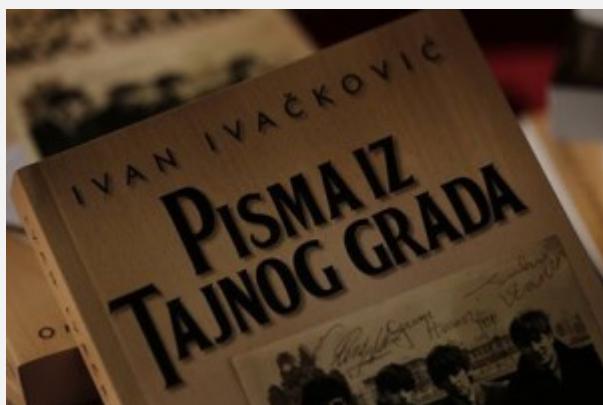

Mała istorija velikog udesa

Naš sugrađanin Ivan Ivačković radio je trideset godina kao novinar i za to vreme je objavio oko dve hiljade tekstova u gotovo svim važnim novinama u SFRJ, SRJ i Srbiji. Autor je pet knjiga: „Kako smo propevali“, „Umetnost pobune“, „Obe strane jastuka“, „Priznanja pop pevačice“ i „Crvena mapa“. Za knjigu „Kako smo propevali“ dobio je nagradu „Desimir Tošić“, najveće priznanje koje se u Srbiji dodeljuje za publicistiku.

Ove nedelje iz štampe izlazi njegova nova knjiga u izdanju „Lagune“ – „Pisma iz Tajnog grada“. Ivačković u njoj pominje muzičare sa specifičnom težinom poput „Bitlsa“, Bouvija, Elvisa, Hendriksa, „Stounsa“, Dženis, Milana Mladenovića..., ali ovog puta ne piše o njihovim karijerama, već o pojavama i stanjima duha na ovim prostorima, koji su u suptilnoj vezi sa stvaralaštvom tih umetnika.

Ivan Ivačković će, uz pomoć specijalnih gostiju, predstaviti novu knjigu „Pisma iz Tajnog grada“ u subotu, 6. decembra, u 19 sati, u Kulturnom centru. To će biti prva promocija ovog izdanja „Lagune“, a Pančevo je izabrano za premijeru jer je, između ostalog, naš grad jedan od junaka knjige. U najavi je jedan zanimljiv i sentimentalna događaj, i to ne samo zato što te večeri Ivan puni 50 godina. Obavezno svratite, ulaz je slobodan.

PANČEVAC: Kad sam čuo da izlazi tvoja nova knjiga, očekivao sam da je u pitanju još jedan briljantan osvrt na istoriju rokenrola i muzike uopšte, ali posle pročitanih „Pisama iz Tajnog grada“ shvatam da se radi o politikološko-sociološko-filozofskom traktatu.

I. IVAČKOVIĆ: Hm, ako ti tako kažeš... (smeh)
Da, samo naizgled glavna tema moje nove

knjige je muzika, a suštinski ona je izgovor da se kažu neke druge stvari, da se ispričaju priče o tri generacije: mojoj, odrasloj uz muziku šezdesetih, sedamdesetih i osamdesetih, onoj što je stasala u strašnim okolnostima devedesetih, kao i o još mlađim ljudima koje je „ogrejalo“ zubato sunce 5. oktobra. Kroz te priče vidi se mala istorija našeg velikog udesa. Tekstovi govore o nama, gde smo bili i kako smo stigli dovdde, ali i o tome kako je propalo društvo, odnosno muzika sama; kroz priču o muzici uvek možeš da ispričaš priču o društvu.

• **Da li ti je ovo poslednje bilo ideja vodilja od početka pisanja knjige, odnosno sastavljanja tvojih dnevničkih beležaka koje čine „Pisma“?**

– Osetio sam potrebu da zapisujem ono što se oko mene događa, što je vrlo brzo počelo da liči na vođenje dnevnika. Ispostavilo se da ti zapisi predstavljaju malo svedočanstvo o tome šta nam se dogodilo. Govore o vremenu u kom su

gramofonske ploče carovale i bile od životne važnosti, a takođe i o tome kako su se, kasnije, i životi i ploče davali u bescenje.

„Bitlsi”: Ringo, Džon, Pol, Džordž i Ivan; Foto A. Stojković

• Na početku knjige objašnjavaš da ti je tokom pisanja emotivni potencijometar uvek stajao na maksimumu, kao i da si čitaocu na uvid dao neke tačne prognoze, ali i kolosalne zablude. Konstatovao si da je tragedija nemati zablude, jer „tamo gde nema njih, nema ni odrastanja”. U kojoj situaciji čovek više nauči: pošto uvidi da se njegova prognoza pokazala tačnom ili kada shvati da je bio u zabludi?

– Zablude i greške su mnogo korisnije zato što te teraju na razmišljanje. Kada uvidiš gde si pogrešio, postaješ mudriji, bolji čovek, a samim tim smanjuješ mogućnost da u budućnosti praviš greške. Zablude su možda najvažniji izvor ljudske mudrosti. Imam nekih dobrih predviđanja u knjizi, ali zablude sam namerno ostavio: u jednom od tih tekstova sam napisao da je pobjeda Borisa Tadića na izborima važan korak u približavanju Srbije svetu; u tom trenutku nisam mogao pretpostaviti da će on postati srpski Brežnjev, čovek koji će ukočiti sve civilizacijske pomake unapred.

• U tekstu u vezi s Marijanom Fejtfuľ zapisao si da „život nema mnogo smisla ako ga ne proživite u skladu sa sopstvenim uverenjima”. Da li je to univerzalna poruka koja važi za sve stanovnike planete?

– Ne, važi samo za one koji imaju uverenja (smeh). Mi živimo u zemlji u kojoj ljudi najčešće nemaju uverenja, ili imaju pogrešna. Život bez uverenja i ideala nije naročito vredan, to je moj stav.

• Pominješ i Balaševića. Inspirisan njegovim albumom „Devedesete”, zabeležio si da je „reč o dekadi u kojoj je vladalo samo jedno pravilo – da nikakvih pravila nema”. Pošto je u međuvremenu prošla i prva decenija dvehiljaditih, misliš li i dalje da je poslednja dekada prethodnog milenijuma, ako apstrahujemo ratove i strašna stradanja, bila ružnija od današnjice?

– Po prirodi sam sentimentaln čovek. Kako vreme ide, i prašinu prošlosti umem da vidim kao pozlatu, to je ta boljka nostalgije. Međutim, ne mogu sebe da zamislim u situaciji u kojoj osećam melanholiu za devedesetim godinama. Jedina

stvar koja je tada bila bolja nego u nadolazećim godinama jeste što smo onda imali nadu, jedan od najvažnijih životnih eliksira. Uverenje da će nam biti bolje iznevereno je tokom dvehiljaditih i danas živimo u vremenu beznađa, što je verovatno najgore što jedno društvo može da snađe.

• **Smatraš li da tvoje pisanje uliva optimizam, pomera li ono aspekte gledanja na stvari u pozitivnom smeru?**

– Ni u čemu ne treba preterivati, pa čak ni u pesimizmu (smeh), ali u novoj knjizi nisam hteo na silu da budem ni optimista. Želeo sam da dam dijagnozu stanja, pre nego da ljudima ulivam ohrabrenje ili da ih ubijem u pojam. Mi često nismo u stanju da ustanovimo zašto nam se događaju loše stvari i kada one dođu, širimo ruke i gledamo u nebo... Kada prođe nekoliko godina, tačno vidiš zašto ti se nešto desilo i shvatiš da si to zaslužio. Ja prihvatam stvari onako kako mi se dešavaju, znam da plaćam račun i za dobre i za loše stvari u svom životu. Isto je i s društvom: uopšte nismo nedužni u tom velikom udesu što nas je zadesio devedesetih i nosimo veliki deo krivice za ono što nam se događa danas. Ovo društvo je samo sebe izneverilo, niko drugi to nije učinio; političari su proizvod mentaliteta nacije.

• **Tvoja knjiga priča priče o nama samima kroz priče o rok muzici. Gde je rok danas, kakva mu je sudbina?**

– Rokenrol, koji je bio saundtrek najplemenitijih ljudskih nastojanja, biblija individualaca, muzika onih što misle svojom glavom i ne pristaju da budu izmanipulisani – devedesetih je potpuno izgubio na značaju. Gurnut je na marginu, glas mu se nije čuo, nije uticao na društvo. Gorka uteha nam je da se ista stvar desila u svetu: od devedesetih naovamo u rok muzici ne postoji veliko, uticajno ime. Umesto da Srbija postane svet, što je bila jedna od opozicionih parola devedesetih, svet je postao Srbija, o čemu takođe govori ova knjiga. I tu se, ni u muzici ni u društvu, u dogledno vreme ništa neće promeniti. Uprkos svemu što sam ovde rekao, skoro sam siguran da će čitalac s poslednjim pročitanim tekstom u „Pismima” osetiti mir.

Siniša Trajković